

UUSI KIINNOSTAVA TEKNIikka:

HARTSI JA PUU

Muovinkaltaisia, pihkaa muistuttavia keinohartseja voi käyttää hyvin erilaisiin tarkoituksiin. **Hartsista voi tehdä kaikkea koruista lampunvarjostimiin ja tyylikkäisiin pöytälevyihin.** Tässä jutussa näytetään, miten hartsista ja puusta tehdään niin sanottu jokipöytä.

Hartsi on monipuolinen materiaali, jota käytetään aina taide- teoksista ja pienoismalleista veneiden pinnoittamiseen ja kalusteiden rakentamiseen. Tässä jutussa käytetään syntetistä hartsia, joka on muovinkaltaista kaksikomponenttista epoksia. Epoksihartsi on sellaisenaan kirkasta, mutta sitä voi värjätä lisäämällä sekaan väriainetta. Hartsin käyttäminen on toisaalta helppoa mutta samalla vaikeaa. Kaksikomponenttinen hartsi on helppo sekoittaa, mutta aineet pitää mitata tarkasti. Hartsi pitää levittää oikeassa lämpötilassa, ja paikat on suojattava huolellisesti. Myös kerrospaksuuden ja kovettumisaajan pitää olla juuri sopivat. □

Sekoita hartsi ja kovetin yhteen muovikupissa ja kaada seos lautojen väliin.

VAIKEUSASTE

Työ on helppoa, mutta aika-, määrä- ja lämpötilasuosituksia pitää noudattaa tarkasti.

HELPPO

VAIKEA

VIE AIKAA

Hartsia tarvitaan yleensä monta kerrosta, ja kerrosten pitää saada kovettua rauhassa. Kovettumisaika riippuu kerrospaksuudesta, lämpötilasta ja kovetintyyppistä. Tähän projektiin meni noin kolme päivää.

HINTA

Hartsi maksaa tyyppistä riippuen noin 30–100 euroa litra.

Hartsi tarttuu hyvin kiinni V:n muotoiseen "jokiuomaan".

Käsittele laudat

Hartsii tarttuu kiinni lähes kaikkiin materiaaleihin. Tässä jutussa tehdään niin sanottu jokipöytä hartsista ja 25 millia paksusta douglas-kuusilaudasta. Lautaa ei ole särmätty, joten siinä on puun muotoiset, epäsäännölliset reunat. Niitä käytetään hyväksi ”jokiuoman” muotoilussa.

Voit käyttää pöydän tekemiseen mitä tahansa puun muotoista lautaa. Särmäämättömästä laudasta tehty pöytälevy näyttää aina yksilölliseltä.

1 Sahaa laudasta sopivan pituinen patkka.

Tee laudasta aluksi 2–4 senttiä ylipitkä ja lyhennä se vasta lopuksi.

2 Lautaa kapenee puun latvaa kohti. Mittaa ja merkitse laudan päiden keskikohtat ja vedä lyijykynällä viiva niiden välille.

3 Halkaise lauta keskeltä. Voit käyttää halkaisemiseen pöytäsiirkeliä, käsisirkkeliä tai upotussahaa.

4 Irrota reunoista kaarna, tikut ja muu irta-aines. Oksia, niiden koloja tai tummempia kohtia ei tarvitse poistaa. Tärkeintä on, että pinta on kiinteä.

5 Käytä hyvää työpöytää, joka on vaakatasossa. Tässä käytetään alustana muottivaneria. Kiilaa alusta tarkasti vaakasuoraan.

6 Aseta lautojen epätasaiset reunat vastakkain. Levitä lautojen alle suojakangas, joka yltää lautojen päiden ympäri.

7 Taita suojakangas lautojen päiden yli, jotta hartsii ei valu pois ”jokiuomasta”. Purista laudat kiinni pöytään parin laudanpätjän ja puristimen avulla.

Ole tarkka ja huolellinen

Epoksihartsin osat pitää mitata erittäin tarkasti ja sekoittaa toisiinsa huolellisesti. Loppu-tulos näyttää epämääräiseltä, jos väriainetta ei sekoiteta hartsiin tarpeeksi hyvin, eikä hartsii kovetu kunnolla, jos jokaista kovetinpisaraa ei sekoiteta hartsiin. Varmista, ettei astian reunoille jää sekoittamattomaa hartsia.

Sekoita hartsi

Kaupoissa on erilaisia hartseja, joiden kanssa käytetään eri kovettimia. Molemmilla on oma osansa aineen kovettumisessa. On erittäin tärkeää, että hartsi sekoitetaan purkin mukana tulevien ohjeiden mukaan. Noudata tarkasti lämpötilasuosituksia ja mittaa ainesosat huolellisesti. Yleensä hartsia käytetään 18–20 asteen lämpötilassa.

1 **Sekoita hartsi puhtaassa astiassa.** Jos värjät hartsin, sekoita koko määrä yhdellä kertaa, sillä sävy voi vaihdella eri sekoitus-kerroilla. Mittaa aineet tarkasti vaa'alla.

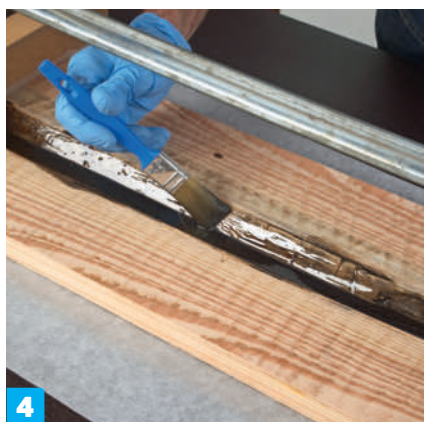

Sekoita aineet toisiinsa kunnolla, jotta astian pohjalle tai reunoille ei jää sekoittamatonta hartsia.

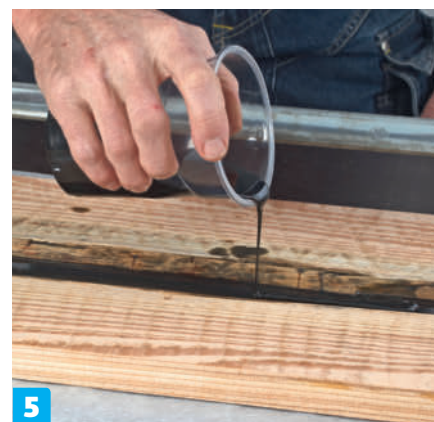
2 **Lisää väriainetta vähän kerrallaan.** Varsin pieni määrä riittää hartsin värjäämiseen. Sekoita aineet kunnolla, jotta väriaine leviää tasaisesti.

3 **Kaada 5 osaa värjättyä hartsia ja 1 osa kovetinta puhtaaseen muovikuppiin** ja sekoita aineet huolellisesti. Kuppia voi käyttää vain kerran, sillä hartsi muuttuu kiviokavaksi.

4 **Kaada "jokuuomaan" tasainen kerros hartsia.** Levitä sitä reunoille pensselillä, jotta kaikki pinnat peittyvät ensimmäisellä kerroksella.

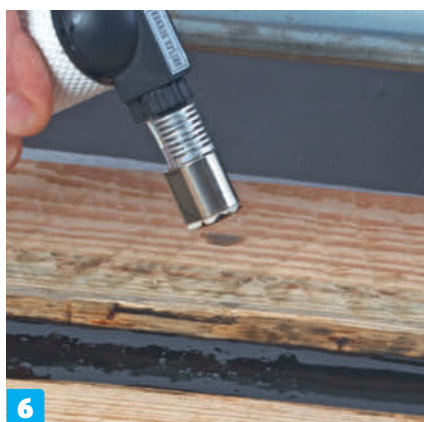

5 **Kaada uomaan uusi, korkeintaan 5–6 millia paksu hatsikerros.** Levitä hartsi tasaisesti uoman pohjalle. Ensimmäinen hatsikerros kovettuu 3–12 tunnissa.

Tasaista jälkeä kaasupolttimella

Hartsin pintaan jää väistämättä pieniä ilmakuplia. Onneksi niistä on helppo päästä eroon kaasupolttimella. Ilmakuplien käräyttämisen vie vain vähän aikaa.

Älä polta hartsin pintaa vaan liekitä se varovasti. Lämpökäsittely puhkaisee ilmakuplat ja tekee pinnasta tasaisen ja yhtenäisen.

6 **Liekitä ilmakuplat varovasti jokaisesta kerroksesta kaasupolttimella.** Pidä leikki tarpeeksi kaukana pinnasta, jotta hartsi ei pala.

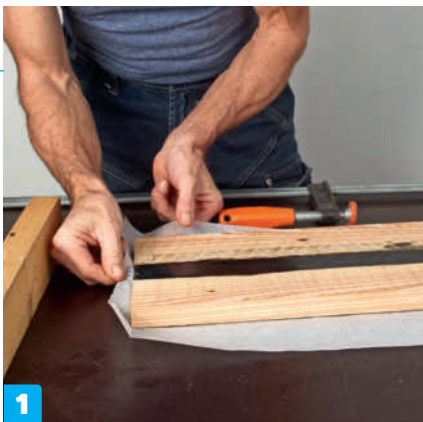

7 **Kun hartsi on kovettunut,** kaada sen päälle uusi kerros. Jatka, kunnes pinta on samalla tasolla lautojen kanssa tai hieman niiden alapuolella.

Hio ja lakkaa

Tämä pöytä pinnoitetaan kauttaaltaan ohuella hartsikerroksella. Hartsin suoja puuta mutta jättää rakenteen näkyviin. Hartsin täyttää puun kolot ja tekee pinnasta tasaisen ja helposti puhdistettavan.

Hartsin tummentaa puun pintaa ja saa aikaan lämpimän hehkun. Pinta-hartsista tehdään hieman vaaleampaa kuin ”jokuoman” hartsista.

1 Irrota puristimet ja kapulat, kun hartsin on kovettunut, ja valmista pöytä viimeistä lakkausta varten. Hartsin kovettuu yleensä vuorokaudessa.

Anna luovuutesi kukkia

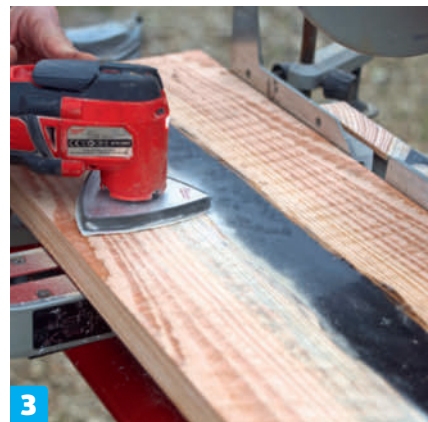
Voit etsiä ideoita ”jokipöydän” tekemiseen internetistä.

Esimerkiksi Youtubessa on paljon videoita, jotka löytyvät halusanoilla ”river table”. Osa hartsipinnoista on värikkämpiä ja kiiltävämpiä kuin tässä jutussa.

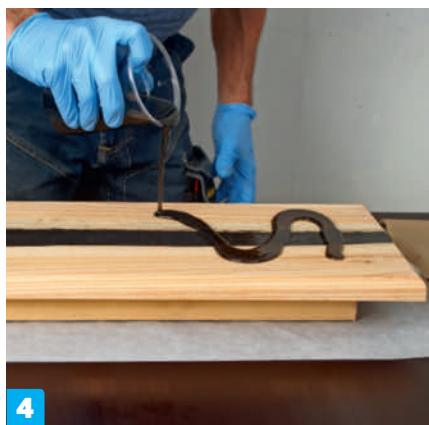
Voit tehdä pinnasta juuri sen värisen ja niin häikäisevän kuin haluat. Vain mielikuvitus rajoittaa värin sekoittamista.

2 Sahaa lautojen päät suoriksi katkaisusirkkelillä. Hio pinnat, jotta niihin ei jää epätasaisuuksia.

3 Hio pinta pienijyväisellä hiomapaperilla ja pyöristä reunat yläjyrsimeen kiinnitetyllä reunajyrsimellä. Hartsin tarttuu paremmin pyöreisiin kuin teräviin reunoihin.

4 Sekoita pintahartsin. Sekoita 5 osaa hartsia ja 1 osa kovettinta ja lisää sekaan vähemmän väriainetta kuin jokuoman hartsiin. Sekoita väriaine ja hartsin kunnolla, ennen kuin lisäät sekaan kovettimen.

5 Anna hartsilakan valua reunojen yli suojapaperille. Pyyhi tipat pois pensselillä, ennen kuin hartsin ehtii kovettua. Anna hartsin kuivua vähintään vuorokauden.

Levitä lakkaa koko pöydälle, jotta pinnasta tulee tasainen ja hehkuva.